

Bo? Zaman Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bo? Zaman Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18158>

Özet

Bo? Zaman Tutum Ölçe?i (BZTÖ), bireylerin bo? zaman aktivitelerine yönelik tutumlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmi? ve Türkçe'ye uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Ölçek, orijinal yap?s?nda oldu?u gibi, tutumu üç temel boyutta de?erlendirmektedir: bili?sel, duyu?sal ve davran??sal. 36 maddeden olu?an bu uyarlama çal??mas?, özellikle üniversite ö?rencileri popülasyonunda bo? zaman?n algılanan önemini, duygusal tepkilerini ve kat?l?m e?ilimlerini kapsamlı bir ?ekilde incelemektedir. Ölçe?in Türkçe formunun yüksek güvenirlik ve geçerlik kan?tlar? sundu?u belirlenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Bo? Zaman, Tutum, Ölçek Uyarlama, Faktör Analizi, Üniversite Ö?rencileri, Bili?sel, Duyu?sal, Davran??sal, Psikometrik, ?ç Tutarlılık.

Yazarlar

Akgül, B. M.

Amaç

Bo? Zaman Tutum Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin bo? zaman faaliyetlerine kar?? geli?tirdikleri genel tutumu, tutumun do?as? gere?i üç farklı boyutta (bili?sel, duyu?sal ve davran??sal) detaylı bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, farklı kültürel bağlamlarda veya farklı demografik gruplarda bo? zamana yüklenen anlam? ve önemi kar??laştırmalı olarak incelemeye olanak tanır.

Ölçe?in Türkçe uyarlaması, Türk kültüründeki bireylerin bo? zaman aktivitelerine yönelik algılar?n? ve kat?l?m düzeylerini ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç sunmayı hedeflemiştir. Bu sayede, bo? zaman ve rekreasyon alanındaki akademik çal??malar için sağlam bir ölçüm temeli olu?turulmuştur.

Yapı

Bo? Zaman Tutum Ölçe?i (BZTÖ), tutumun klasik psikolojik yap?s?na uygun olarak üç temel faktörden olu?maktadır. Bu faktörler, bireyin bo? zaman hakkındaki düşünce, duygu ve davran??sal e?ilimlerini temsil eder.

Bili?sel Boyut: Bireyin bo? zaman?n önemi, faydalar? ve de?eri hakkındaki inançlar?n? ve düşüncelerini ölçer. (Örn: "Bo? zaman aktivileri önemlidir.")

Duyu?sal Boyut: Bireyin bo? zaman aktivitelerine yönelik hissetti?i duygusal tepkileri, ho?lanma düzeyini ve memnuniyetini ölçer. (Örn: "Bo? zaman aktivitelerimden ho?lan?yorum.")

Davran??sal Boyut: Bireyin bo? zaman aktivitelerine kat?lma, planlama ve zaman ay?rma e?ilimlerini ölçer. (Örn: "Me?gulken bile bo? zaman aktivilerine kat?l?r?m.")

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe standardizasyonu çal??mas?nda yap? geçerli?ini incelemek amac?yla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Analiz sonuçlar?, orijinal ölçek yap?s?n? destekler nitelikte olup, BZTÖ'nün 3 faktörlü yap?s?n? (bili?sel, duyu?sal ve davran??sal) do?rulam??t?r. Bu yap?, ölçe?in kavramsal olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Geçerlik çal??mas? 218 üniversite ö?rencisi üzerinde gerçekte?tirilmi?tir. Analizler sonucunda, ölçe?in toplam varyans?n %54'ünü aç?klad??? tespit edilmi?tir. Maddelerin faktör yükleri ise .421 ile .814 aras?nda de?i?mektedir, bu da maddelerin ilgili olduklar? faktörlerle güçlü bir ili?ki içinde oldu?unu göstermektedir. Maddelerin de?erlendirilmesinde kesme noktas? katsay?s? olarak 0.40 kabul edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, yüksek düzeyde bir iç tutarlıl?k sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Ölçe?in toplam güvenirlik katsay?s? (Cronbach Alfa) 0.97 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçek maddelerinin birbiriyle son derece tutarlı oldu?unu ve ayn? psikolojik özelli?i ölçmekte ba?ar?l? oldu?unu ifade etmektedir.

Alt faktörlerin iç tutarlıl?k katsay?lar? da yüksek bulunmu?tur. Bili?sel alt boyutu için katsay? 0.81 iken, Duyu?sal alt boyutu için 0.92 olarak belirlenmi?tir. Elde edilen bu güvenirlik de?erleri, orijinal formda yer alan de?erlere oldukça yak?nd?r ve ölçe?in Türkçe formunun bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilecek kadar güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Bo? Zaman Tutum Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap?s?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla yap?lan Faktör Analizi, toplam 36 maddenin orijinal ölçekteki gibi üç ana faktör alt?nda topland???n? göstermi?tir. Bu faktörler, tutumun bili?sel, duyu?sal ve davran??sal bile?enlerine kar??l?k gelmektedir.

Analiz sonuçlar?, Türkçe formdaki 36 maddenin faktör yüklerinin yüksek oldu?unu ve orijinal ölçekle ayn? faktör yap?lar?n? ortaya koydu?unu teyit etmi?tir. Bu durum, ölçe?in kültürel adaptasyon sürecinin ba?ar?l? oldu?unu ve ölçülmek istenen teorik yap?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu göstermektedir. Faktör yüklerinin 0.421 ile 0.814 aras?nda de?i?mesi, her bir

maddenin ilgili faktöre güçlü bir katkı sağladığını belirtir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Üniversite öğrencileri ve genel yetişkin popülasyonu

Age Group: Genç Yetişkinlik (Özellikle üniversite öğrencileri)

Population Details: Geçerlik ve güvenirlik çalışması 218 üniversite öğrencisi üzerinde yapılmıştır.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=kesinlikle katılmıyorum - 5=tamamen katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Bo? Zaman Tutumu, Tutum Ölçe?i, Likert Ölçe?i, Faktör Analizi, Ç Tutarlılık, Sosyal Psikoloji, Rekreasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: b_m_k24@hotmail.com

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Doktora tezi başvurusunda)

İzinler ve Ücretler ve Test Yolu

Ölçe?in Türkçe uyarlaması, 2011 yılında doktora tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçe?in ticari kullanımı veya ücret bilgisi bu kaynakta belirtilmemiştir; akademik kullanım için tez referans gösterilmelidir. İletişim bilgisi (b_m_k24@hotmail.com) üzerinden izin alınması önerilir.

Kaynaklar

Akgül, B. M. (2011). *Farklı? kültürlerdeki bireylerin bo? zaman aktivitelerine yönelik tutumlar?nın de?erlendirilmesi: Ankara-Londra örne?i* (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez kayna??na Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [bos-zaman-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Bo? Zaman Tutum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Duyu?sal(12 m): Bo? zaman aktivitelerimden ho?lan?yorum.

Bili?sel(12 m): Bo? zaman aktivileri önemlidir.

Duyu?sal(12 m): Me?gulken bile bo? zaman aktivilerine kat?l?r?m.